



Ministerstwo  
Sportu i Turystyki

**Program współpracy  
Ministra Sportu i Turystyki  
z organizacjami pozarządowymi  
oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3  
ustawy o działalności pożytku publicznego  
i o wolontariacie na lata 2017-2020**

## Spis treści

Wstęp oraz podstawa prawna.....	3
Diagnoza .....	5
Cel główny i cele szczegółowe programu.....	9
Zasady współpracy .....	10
Zakres przedmiotowy .....	11
Formy współpracy .....	12
Współpraca pozafinansowa .....	12
Współpraca finansowa .....	20
Rola komórek organizacyjnych Ministerstwa Sportu i Turystyki w kontaktach z organizacjami pozarządowymi .....	23
Priorytetowe zadania .....	26
Projekty kluczowe dla współpracy z organizacjami pozarządowymi .....	26
Kryteria realizacji programu .....	28
Okres realizacji programu .....	28
Wysokość środków planowanych na realizację programu.....	29
Sposób monitorowania i realizacji programu.....	29
Informacja o sposobie i przebiegu konsultacji .....	29

## Wstęp oraz podstawa prawna

Ważnym aspektem optymalizacji zasad współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w obszarze sportu i turystyki jest kooperacja między administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi. Dotyczy to zarówno wykorzystania dobrych praktyk i doświadczeń tych podmiotów w procesie legislacyjnym (konsultacje publiczne), jak i bieżącej współpracy. Każdy organ administracji publicznej zainteresowany taką współpracą powinien przyjąć jej program, określający warunki i zasady wymiany doświadczeń i uczestnictwa w procesie decyzyjnym.

Sprostanie współczesnym wyzwaniom w sprawnym państwie jest możliwe poprzez włączenie do procesów decyzyjnych partnerów i wykorzystanie ich innowacyjnego potencjału, zarówno jako dostawcy usług społecznych, jak i służących wiedzą i inspiracją. Organizacje pozarządowe odgrywają istotną rolę w kształtowaniu każdej gałęzi życia społecznego, mając przy tym bardzo duże znaczenie w zakresie działania organów administracji publicznej, w tym Ministra Sportu i Turystyki (dalej „Minister”). Włączanie się obywateli w proces kreowania najważniejszych rozwiązań w tych obszarach stanowi istotę każdego demokratycznego państwa.

Mając powyższe na uwadze Minister opracował Program współpracy z organizacjami pozarządowymi. Obowiązek opracowania takiego programu wynika bezpośrednio z przepisów art. 5b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 239, z późn. zm.).

Głównym celem tego dokumentu jest stworzenie ram dla sprawnej i efektywnej współpracy z trzecim sektorem - po to, by ułatwić udział strony społecznej w procesie tworzenia regulacji, kształtowaniu polityk publicznych i rozwiązań prawnych, aby podejmowane decyzje były najlepsze z możliwych. Jego zamierzeniem jest ponadto ustanowienie dobrej praktyki w zakresie budowania i prowadzenia dialogu obywatelskiego.

Powyższe stanowisko znajduje także swoje potwierdzenie w Programie Rozwoju Sportu do roku 2020 (dalej „PRS 2020”), przyjętym uchwałą nr 150 Rady Ministrów z dnia 31 sierpnia 2015 r. (M. P. poz. 989). Jest to pierwszy dokument strategiczny dotyczący obszaru sportu, wpisujący się w nowy porządek zarządzania strategicznego, określony w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2016 r. poz. 383, z późn. zm.).

Cel szczegółowy 3 PRS 2020 *Poprawa warunków organizacyjno-prawnych dla rozwoju sportu oraz zwiększenie dostępności wykwalifikowanych zasobów kadrowych* obejmuje wszelkie działania związane z optymalizacją funkcjonowania podmiotów zaangażowanych w tworzenie lub prowadzenie polityki sportowej, w tym w szczególności upowszechnienie polityki sportowej opartej na faktach oraz zasadach dobrego rządzenia. **Ważnym komponentem tego celu jest stworzenie optymalnego otoczenia prawnego dla rozwoju sportu oraz ustalenie zasad współpracy pomiędzy wszystkimi interesariuszami działającymi w obszarze sportu, ze szczególnym uwzględnieniem jednostek samorządu terytorialnego oraz organizacji pozarządowych.**

Jako jedno z ważniejszych działań w ramach tego kierunku interwencji wskazano przygotowanie programu współpracy Ministra z organizacjami pozarządowymi.

W „Programie Rozwoju Turystyki do 2020 roku” (dalej „PRT 2020”), przyjętym uchwałą nr 143/2015 Rady Ministrów z dnia 18 sierpnia 2015 r., współpraca z organizacjami pozarządowymi także znalazła właściwe sobie miejsce. Program jest kompleksowym dokumentem kierunkowym Ministerstwa Sportu i Turystyki (dalej „Ministerstwo”), w którym przyjęto syntetyczne podejście do realizacji polityki w obszarze turystyki. W PRT 2020 podkreśla się, że jego realizacja wymaga wielokierunkowych i wielopłaszczyznowych działań, m.in. z uwagi na powiązanie w procesie rozwoju turystycznego szeregu obszarów aktywności, co z kolei wymaga zaangażowania wielu instytucji i podmiotów. Organizacja systemu rozwoju turystyki do 2020 roku ukierunkowana została na włączenie w ten proces instytucji publicznych z poziomu centralnego i regionalnego, przedsiębiorstw sektora turystycznego oraz organizacji pozarządowych.

Do najważniejszych elementów warunkujących sprawne wdrażanie tego dokumentu zaliczono **tworzenie partnerstw pomiędzy szczeblem centralnym i regionalnym oraz pomiędzy sektorem publicznym i prywatnym, w tym z udziałem organizacji pozarządowych.**

Podstawę prac nad niniejszym programem współpracy stanowiły jego założenia, przygotowane w ramach projektu „Programy dla zmiany”, realizowanego przez Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych (OFOP). Projekt ten, finansowany ze środków Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, był prowadzony w czterech ministerstwach<sup>1</sup>. W jego

---

<sup>1</sup> Prócz Ministerstwa Sportu i Turystyki były to Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ministerstwo Sprawiedliwości.

ramach, w każdym z resortów powstał zespół projektowy składający się w połowie z przedstawicieli urzędu i w połowie z przedstawicieli organizacji pozarządowych. Zespoły projektowe w ramach cyklicznych spotkań przygotowywały rekomendacje do powstających programów współpracy. Odbyły się także dwa dwudniowe warsztaty, podczas których trenerzy OFOP pracowali z uczestnikami zespołów nad elementami programu.

Aby skutecznie skoordynować prace nad powstawaniem programu, jego realizacją i późniejszą sprawozdawczością, Minister, zarządzeniem nr 18 z dnia 19 września 2016 r., powołał zespół, którego zadaniem jest przygotowanie i rekomendacja projektu programu, jego ostateczne opracowanie oraz przygotowanie sprawozdań z jego realizacji.

## Diagnoza

Ostatnie badanie GUS<sup>2</sup> wskazuje, że w 2014 r. w Polsce aktywnie działało 87,4 tys. stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych oraz jednostek samorządu gospodarczego i zawodowego. Zrzeszały one w 2014 r. łącznie 9,3 mln członków.

Badane organizacje w 2014 r. najczęściej jako główną dziedzinę swojej działalności statutowej deklarowały sport, turystykę, rekreację, hobby (29%) lub ratownictwo (17%) – jedną z tych dwu dziedzin wykazała niemal połowa jednostek. Wynik ten związany jest z dużą reprezentacją stowarzyszeń sportowych oraz ochotniczych straży pożarnych wśród badanych organizacji. Podobnie sytuacja przedstawiała się w badaniu Stowarzyszenia Klon/Jawor z 2015 r.<sup>3</sup> zgodnie z którym, główne dziedziny działalności organizacji pozarządowych to m.in. sport, turystyka, rekreacja, hobby – dla 34% respondentów.

Kluczowymi partnerami pozarządowymi Ministra w obszarze sportu są kluby sportowe, działające w różnych formach prawnych, w tym stowarzyszeń oraz polskie związki sportowe, a więc podmioty o monopolistycznej pozycji w danym sporcie, utworzone zgodnie z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. z 2016 r. poz. 176, z późn. zm.).

Mimo iż organizacje kultury fizycznej, a w szczególności kluby sportowe, stwarzają ogromne możliwości dla budowy kapitału ludzkiego i kapitału społecznego, ich liczba w stosunku do

---

<sup>2</sup>Działalność stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych, fundacji, społecznych podmiotów wyznaniowych oraz samorządu gospodarczego i zawodowego w 2014 r. – wyniki wstępne – GUS 2016 r.

<sup>3</sup>Kondycja sektora organizacji pozarządowych w Polsce w 2015 roku – Stowarzyszenie Klon/Jawor – 2016 r.

liczby mieszkańców jest w Polsce wyraźnie niższa w porównaniu do większości krajów Unii Europejskiej. Według danych GUS, w 2014 r. funkcjonowało w Polsce 14 009 klubów sportowych. Na 100 tys. mieszkańców przypadało więc 36 tego typu organizacji. Warto podkreślić, że lepsza sytuacja pod tym względem jest na obszarach wiejskich (41 klubów na 100 tys. mieszkańców) niż w miastach (33 kluby na 100 tys. mieszkańców). Dla porównania, w Niemczech było ich ponad dwukrotnie więcej, w Holandii – prawie czterokrotnie więcej, zaś we Francji – ponad siedmiokrotnie więcej.

Największy wzrost liczby klubów sportowych odnotowano w latach 2002-2006 (z 8,8 tys. do 13 tys.), w następnych latach ich liczba podlegała nieznacznym wahaniom. Przyrost ten wynikał w dużej mierze z wprowadzenia nowej formy prawnej – uczniowskich klubów sportowych (UKS), które zastąpiły ówczesne szkolne kluby sportowe niebędące osobami prawnymi. Niemniej jednak o niewykorzystywanym potencjale, jakim dysponują kluby sportowe, świadczy ogólna liczba osób deklarujących członkostwo w tego typu organizacjach w porównaniu do liczby ludności. Mimo dużego potencjału demograficznego, polskie organizacje sportowe deklarowały w 2014 r. jedynie 941 tys.<sup>4</sup> zarejestrowanych członków, co oznacza 24 członkostwa na 1000 mieszkańców. Osoby ćwiczące stanowiły zdecydowaną większość (98%) członków klubów sportowych. Na 1 klub sportowy przypadało na obszarach wiejskich 49 członków, a w miastach – 82. W innych krajach europejskich liczba członkostw w klubach sportowych na 1000 mieszkańców jest zdecydowanie wyższa.

Aby zaplanować działania, które zmienią te proporcje należy zauważyć, że rozwój sportu w Polsce to złożony proces, w którym partycypują podmioty o różnej charakterystyce, od organów administracji centralnej, przez jednostki samorządu terytorialnego, po organizacje pozarządowe. Efektywność realizacji zadań w tym obszarze zależy w znacznej mierze od usprawnienia systemu organizacyjnego oraz zasad finansowania, w tym przede wszystkim od przyjęcia optymalnych dla rozwoju sportu zasad współpracy między wszystkimi podmiotami biorącymi w tym procesie udział. Osiągnięta w ten sposób efektywność odnosić się będzie zarówno do rzeczowych rezultatów działań, jak i do poniesionych nakładów finansowych.

Odnosząc się do diagnozy sektora organizacji pozarządowych działających w obszarze turystyki, należy zauważyć że ich wachlarz jest bardzo szeroki. Wśród partnerów Ministra znaleźć można stowarzyszenia, fundacje, jak i izby gospodarcze działające w tym sektorze

---

<sup>4</sup>Kultura fizyczna w Polsce w latach 2013 i 2014, Główny Urząd Statystyczny, Warszawa-Rzeszów 2015 r.

gospodarki. Minister współpracuje aktualnie z około 60 organizacjami turystycznymi działającymi w różnych sferach turystyki.

Rozwój działań i współpraca organizacji sektora turystyki, w tym zwłaszcza Polskiej Organizacji Turystycznej i Regionalnych oraz Lokalnych Organizacji Turystycznych, stanowić będzie istotny element w procesie aktywizacji działań różnych podmiotów na rzecz rozwoju turystyki poprzez zapewnienie spójności systemu rozwoju organizacji turystycznych (według stanu aktualnego zarejestrowanych jest 16 regionalnych organizacji turystycznych i 128 lokalnych organizacji turystycznych).

System wsparcia rozwoju turystyki, na zasadach określonych w PRT 2020, zintegruje działania zmierzające do poprawy efektywności i konkurencyjności całej gospodarki, co przyczyni się do poprawy sytuacji gospodarczej i społecznej. Oprócz transferu środków finansowych, współpracy towarzyszy również wymiana m.in. wiedzy i doświadczeń. Współpraca pozafinansowa to wykorzystywanie zasobów będących w dyspozycji obu sektorów: pozarządowego i administracji publicznej.

Dokonując diagnozy sektora pozarządowego w obszarze sportu i turystyki oraz współpracy Ministra z organizacjami tego sektora, należy zwrócić uwagę na szczególną sytuację Ministra na tle innych organów administracji rządowej w zakresie dysponowania środkami budżetowymi. Ogromna ich część jest bowiem przeznaczana na zadania realizowane przez organizacje pozarządowe. Skutkuje to nawiązaniem ścisłej współpracy z organizacjami pozarządowymi, ale i implikuje wiele problemów, zdiagnozowanych w czasie tworzenia założeń do programu współpracy, z których najpoważniejszym wydaje się być sprowadzanie tej współpracy wyłącznie do udzielania dotacji. Aby zobrazować skalę tej współpracy finansowej, należy wskazać, że w 2015 r. ze środków budżetu państwa w częściach 25 i 40, na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe wydatkowano w zakresie:

- sportu wyczynowego - 143,5 mln zł,
- sportu wyczynowego osób niepełnosprawnych - 5,8 mln zł,
- sportu dla wszystkich – 23,2 mln zł,
- poprawy bezpieczeństwa imprez sportowych w ramach działalności edukacyjno-informacyjnej oraz zwalczania negatywnych zjawisk w sporcie – 0,6 mln zł,
- upowszechniania turystyki – 2,3 mln zł.

Dodatkowo, dla pozostałych jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych tj.:

- Instytutu Sportu – Państwowego Instytutu Badawczego (status państwowego instytutu badawczego nadany rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1847) na realizację zleconych zadań publicznych przeznaczono w 2015 r. środki w wysokości 5,9 mln zł oraz na zadania inwestycyjne – 1,2 mln zł.

Ponadto w 2015 r. Minister w ramach środków państwowych funduszy celowych, pozostających w jego dyspozycji, przekazał dotacje dla jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych z.:

- Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w obszarze:
  - sportu dla wszystkich – 64,2 mln zł,
  - upowszechniania sportu osób niepełnosprawnych – 14,5 mln zł,
  - sportu młodzieżowego - 177,7 mln zł,
  - wspierania sportu wyczynowego osób niepełnosprawnych – 15,2 mln zł,
  - wspierania rozwoju infrastruktury sportowej – 4,2 mln zł.
- Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów:
  - na zajęcia sportowe dla uczniów – 10 mln zł.

W 2015 r. łącznie kwoty te stanowiły niemal 470 mln zł, czyli prawie **50%** środków finansowych znajdujących się w dyspozycji Ministra.

Szczególny charakter współpracy finansowej Ministra z organizacjami pozarządowymi ilustruje też uprzywilejowana sytuacja polskich związków sportowych w dostępie do środków budżetowych. Wynika ona z monopolistycznej pozycji związku w danym sporcie. Zgodnie z art. 29 ust. 7 ustawy o sporcie, Minister, w zakresie dofinansowania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy, może zlecać polskiemu związkowi sportowemu, Polskiemu Komitetowi Olimpijskiemu i Polskiemu Komitetowi Paraolimpijskiemu, realizację zadań publicznych z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Dotychczasową współpracę Ministra z organizacjami pozarządowymi cechuje szeroki zakres oraz różnorodność form, na co wskazywali respondenci badań przeprowadzonych w projekcie „Programy dla zmiany”. Zarówno przedstawiciele Ministerstwa, jak i przedstawiciele



organizacji pozarządowych mają świadomość płynących z niej korzyści. Pozytywnym aspektem dotychczasowej współpracy, który wpływa na jej efektywność, jest stosowanie elektronicznego systemu składania wniosków o finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań publicznych. W Ministerstwie zostały wypracowane także precyzyjne zasady udzielania patronatów honorowych<sup>5</sup>, a także zasady dobrej praktyki w zakresie rozliczania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania w zakresie sportu wyczynowego, powszechnego oraz sportu osób niepełnosprawnych, a także turystyki<sup>6</sup>. W opinii członków zespołu projektowego, którzy przygotowali „Założenia do programu współpracy”, dalsza współpraca winna być rozwijana w kierunku budowania wiedzy, wzajemnego zrozumienia i poczucia wspólnoty interesów Ministerstwa i organizacji pozarządowych.

## **Cel główny i cele szczegółowe programu**

Cel główny:

Wzmocnienie współpracy Ministerstwa z organizacjami pozarządowymi w celu tworzenia systemowych i programowych rozwiązań w obszarze sportu i turystyki.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie efektywności i usystematyzowanie współpracy Ministerstwa z organizacjami pozarządowymi.
2. Poprawa sposobów komunikacji i wspólnego wypracowywania rozwiązań.
3. Zapewnienie i ułatwienie udziału organizacji pozarządowych w procesie tworzenia polityk publicznych w obszarze sportu i turystyki.
4. Wspieranie i rozwijanie potencjału organizacji pozarządowych, aktywności obywatelskiej oraz nieformalnych inicjatyw.
5. Promowanie dobrych praktyk współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi.
6. Stworzenie przejrzystego modelu współpracy Ministra z trzecim sektorem, dzięki któremu możliwe będzie lepsze wykorzystanie wiedzy i doświadczenia organizacji pozarządowych w działaniach prowadzonych przez Ministerstwo.

---

<sup>5</sup> Regulaminu obejmowania patronatem honorowym oraz uczestnictwa w Komitecie Honorowym Ministra Sportu i Turystyki, Sekretarza Stanu i Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki dostępny pod adresem: <http://www.msport.gov.pl/patronaty>

<sup>6</sup> <http://www.msport.gov.pl/zasady-dobrych-praktyk>,

7. Zapewnienie efektywnego wydatkowania środków służących współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Cele odpowiadają na zdiagnozowane problemy i ograniczenia w obecnej współpracy Ministerstwa z organizacjami pozarządowymi.

## Zasady współpracy

Współpraca Ministra z organizacjami pozarządowymi o charakterze finansowym i pozafinansowym, odbywa się na zasadach pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji, jawności oraz równości szans.

1. **Zasada pomocniczości:** w ujęciu pionowym polega na założeniu, że administracja rządowa nie powinna wyręczać jednostek niższego szczebla w zadaniach, które mogą one samodzielnie wykonywać. Może się to dziać jedynie wtedy, gdy jednostki te nie są w stanie same wywiązywać się ze swoich obowiązków, lub gdy organy wyższego rzędu są w stanie wykonać te działania efektywniej. W ujęciu poziomym zasada ta stoi na straży obowiązku współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi i aktywnymi obywatelami - mówi, że instytucje nie powinny zastępować osób i organizacji w sytuacjach, w których mogą one działać z własnej inicjatywy i własnymi siłami.
2. **Zasada suwerenności stron** – polega na tym, że strony mają prawo do autonomii i odrębności w definiowaniu i poszukiwaniu sposobów rozwiązywania problemów i zadań. W wypadku relacji państwa z organizacjami pozarządowymi oznacza to, że obie strony powinny respektować swoją niezależność w działaniu.
3. **Zasada partnerstwa** – mówi, że organizacje pozarządowe oraz instytucje publiczne powinny ściśle współpracować realizując wspólne cele na rzecz społeczeństwa obywatelskiego.
4. **Zasada efektywności** – zakłada, że należy dążyć do osiągnięcia jak najlepszych efektów w realizacji zadań publicznych przy jak najmniejszych nakładach. Zgodnie z tą zasadą działania powinny być prowadzone sprawnie, szybko i skutecznie a środki publiczne powinny być wydawane w sposób racjonalny, przez co należy rozumieć świadome i celowe, oszczędne oraz planowe dysponowanie powierzonymi zasobami.

5. **Zasada uczciwej konkurencji** – strzeże równego dostępu wszystkich stron – w tym wypadku organizacji pozarządowych – do zadań publicznych zleczanych do realizacji przez państwo.
6. **Zasada jawności** – zobowiązuje administrację publiczną i organizacje pozarządowe do dzielenia się informacjami dotyczącymi podejmowanych działań, które mają lub mogą mieć wpływ na ich współpracę. Ma to na celu tworzenie partnerskich relacji oraz budowanie obustronnego zaufania.
7. **Zasada równości szans** – wszystkie strony dbają o włączanie na równych prawach grup mniejszościowych i dyskryminowanych.

## Zakres przedmiotowy

Program współpracy Ministra z organizacjami pozarządowymi określa współpracę resortu z trzecim sektorem w następujących obszarach:

- upowszechnianie sportu w rodzinie oraz w różnych grupach społecznych,
- upowszechnianie sportu w środowisku akademickim,
- upowszechnianie sportu w środowisku wiejskim,
- wspieranie organizowanych w Polsce sportowych przedsięwzięć realizowanych w ramach rządowego programu „współpraca z Polonią i Polakami za granicą”,
- upowszechnianie sportu dzieci, młodzieży oraz osób niepełnosprawnych,
- zapewnienie zawodnikom kadry narodowej optymalnych warunków przygotowań i startów, w tym przygotowania zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata i Europy w sportach olimpijskich,
- zapewnienie młodzieży uzdolnionej sportowo optymalnych warunków do szkolenia sportowego i podnoszenia poziomu sportowego w celu przygotowania jej do reprezentowania kraju we współzawodnictwie międzynarodowym,
- zapewnienie zawodnikom kadry narodowej optymalnych warunków przygotowań i startów, w tym przygotowania zawodników kadry narodowej do udziału w mistrzostwach świata i Europy oraz udziału zawodników w Igrzyskach Sportów Nieolimpijskich „The World Games 2017”,
- zapewnienie zawodnikom kadry narodowej optymalnych warunków przygotowań i startów, w tym wspieranie szkolenia sportowego i współzawodnictwa zawodników

niepełnosprawnych w igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych oraz mistrzostwach świata i Europy,

- współpraca z polskimi związkami sportowymi, organami prowadzącymi placówki szkolnictwa sportowego i jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie funkcjonowania ogólnopolskiego systemu szkolenia i współzawodnictwa sportowego młodzieży uzdolnionej,
- promocja sportu poprzez dofinansowanie organizacji imprez mistrzowskich w Polsce,
- rozwój kariery dwutorowej sportowców,
- realizacja zadań inwestycyjnych w ramach ogłaszanych przez Ministra programów inwestycyjnych:
  - o Programu modernizacji infrastruktury sportowej,
  - o Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu,
  - o Programu rozwoju szkolnej infrastruktury sportowej,
  - o Programu rozwoju regionalnej infrastruktury sportowej,
  - o Programu rozwoju infrastruktury lekkoatletycznej,
  - o oraz innych programów inwestycyjnych.
- bezpieczeństwo imprez sportowych,
- wspieranie rozwoju turystyki w Polsce;
- popularyzacja turystyki krajowej m.in. wśród dzieci i młodzieży, osób starszych, niepełnosprawnych i rodzin wielodzietnych;
- kształtowanie przestrzeni turystycznej poprzez odnowienie szlaków turystycznych na terenie Polski.

## **Formy współpracy**

**Współpraca pozafinansowa**, która obejmuje m.in. takie formy współpracy jak:

1. Konsultowanie z organizacjami pozarządowymi kierunków działalności i projektów aktów normatywnych;
2. Tworzenie wspólnych ciał opiniotwórczo-doradczych, składających się z przedstawicieli sektora pozarządowego oraz przedstawicieli administracji publicznej;

3. Wspieranie przedsięwzięć organizowanych przez sektor pozarządowy poprzez przyznawanie honorowych patronatów Ministra bądź jego udział w komitetach honorowych.
4. Inne formy współpracy pozafinansowej.

Ad 1.

Celem konsultacji - jako jednej z pozafinansowych form współpracy ze stroną społeczną – jest wypracowanie przejrzystych regulacji prawnych oraz podjęcie optymalnych decyzji. Wysłuchanie racji różnych stron pozwala wcześniej wykryć błędy i stworzyć bardziej wyważone rozwiązania. Podjęte decyzje uwzględniają wtedy zróżnicowane potrzeby obywateli, grup, środowisk i instytucji społeczeństwa obywatelskiego. Konsultacje pozwalają tworzyć lepsze prawo, ale muszą być prowadzone według zasad akceptowanych przez uczestniczących w nich obywateli oraz przedstawicieli administracji rządowej. Dlatego w Ministerstwie Sportu i Turystyki przyjęte zostały zasady prowadzenia konsultacji, które pomagają korzystać z wiedzy i zaangażowania obywateli w pracach nad projektami. Zasady te opierają się na wypracowanym z partnerami społecznymi przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji Kodeksie Konsultacji i 7 zasadach konsultacji<sup>7</sup>, a ujęte zostały w przepisach zarządzenia nr 1 Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sportu i Turystyki z dnia 29 stycznia 2014 r. w sprawie trybu prowadzenia prac legislacyjnych w Ministerstwie Sportu i Turystyki.

Te siedem zasad to:

#### *Dobra wiara*

Konsultacje prowadzone są w duchu dialogu obywatelskiego. Strony słuchają się nawzajem, wykazując wolę zrozumienia odmiennych racji, czyli:

- organizator konsultacji jest gotowy na opinie krytyczne oraz na wprowadzenie zmian w swojej propozycji, a uczestnicy procesu – na to, by zmienić zdanie, o ile padną przekonujące argumenty;
- organizator konsultacji powinien w jasny i przystępny sposób przedstawić przedmiot konsultacji, jak długo mają one trwać i kiedy planuje przedstawienie odpowiedzi na opinie i podsumowania wyników konsultacji;

---

<sup>7</sup> [https://mc.gov.pl/files/7\\_zasad\\_30-04.pdf](https://mc.gov.pl/files/7_zasad_30-04.pdf)

- organizator konsultacji musi dać zainteresowanym obywatelom odpowiedni czas na zebranie argumentów i przedstawienie odpowiedzi. Materiały do konsultacji muszą być przygotowane rzetelnie – a więc być jasne, zrozumiałe i możliwie zwarte (albo mieć zwarte i zrozumiałe streszczenie).

### *Powszechność*

Każdy zainteresowany tematem powinien móc dowiedzieć się o konsultacjach i wyrazić swój pogląd, czyli:

- organizator konsultacji informuje o rozpoczęciu konsultacji w miejscu ogólnodostępnym (BIP Ministerstwa); zalecane jest umieszczanie propozycji na publicznie dostępnej platformie internetowej służącej konsultacjom publicznym, a docelowo na wspólnej platformie rządowej stworzonej w tym celu;
- oprócz tego organizator konsultacji musi podjąć wysiłek, by ustalić, kogo dana sprawa interesuje lub w szczególności dotyczy (dowodem, że zadał sobie ten trud, jest publiczna lista interesariuszy, do których został przesłany konsultowany dokument. Lista taka powinna być jawna i otwarta na kolejne zgłoszenia);
- organizator konsultacji musi zadbać o to, by dokumenty przedstawione online były w formacie umożliwiającym przeszukiwanie (zatem nie mogą to być skany pism);
- pomocniczo dokument powinien być także zamieszczony w jednym z technologicznie neutralnych formatów umożliwiających edytowanie;
- organizator konsultacji powinien aktywnie docierać do zainteresowanych, zwłaszcza do grup, które nie korzystają z dostępnych mechanizmów konsultacji (nie wystarczy publikacja informacji o konsultacjach – należy zaprosić do udziału w konsultacjach osoby i instytucje z listy interesariuszy);
- przedmiot konsultacji powinien być przedstawiony w sposób zrozumiały nie tylko dla ekspertów, ale dla zainteresowanych nim obywateli. Opinie powinny być zbierane w sposób właściwy dla przedmiotu konsultacji (nie zawsze na piśmie, nie tylko online) oraz dbając o możliwe ułatwienia dla obywateli niepełnosprawnych. Organizator konsultacji powinien wskazać adres do korespondencji oraz e-mail, na który można przesyłać uwagi.

### *Przejrzystość*

Informacje o celu, regułach, przebiegu i wyniku konsultacji muszą być powszechnie dostępne. Jasne musi być, kto reprezentuje jaki pogląd, czyli:

- organizator konsultacji informuje o harmonogramie konsultacji i umieszcza bez zbędnej zwłoki kolejne wersje dokumentu oraz zgłaszane uwagi;
- jawne są wszystkie zgłoszone uwagi (i to, kto je zgłasza), a także odpowiedzi organizatora konsultacji;
- organizator decyduje, czy dopuszcza opinie anonimowe, przyczyny przyjęcia takiego trybu postępowania muszą być wyjaśnione. Organizator konsultacji musi w takim przypadku wyjaśnić, jak rozkładają się opinie;
- nie nazywamy konsultacjami publicznymi zamkniętych spotkań eksperckich.

### *Responsywność*

Każdemu, kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź w rozsądnym terminie, czyli:

- podsumowanie konsultacji powinno nastąpić w terminie podanym na początku konsultacji;
- podsumowanie konsultacji powinno mieć formę publicznie dostępnego dokumentu z zestawieniem zgłoszonych opinii i merytorycznym odniesieniem się do nich. Konieczny jest załącznik ze zmienionym w wyniku konsultacji dokumentem i omówienie następnych kroków;
- odpowiedzi muszą uzasadniać podjęte decyzje i być przygotowane w języku zrozumiałym dla pytających – czasem lepiej przygotować odpowiedzi zbiorcze, by umożliwić całościowy ogląd tematu. Jeśli w toku konsultacji organizator otrzymał bardzo dużą liczbę opinii i uwag, może zbiorcze, jasne odpowiedzi opublikować w jednym miejscu, do którego zabierający głos obywatele mają dostęp;
- publikując wyniki konsultacji organizator konsultacji musi zadbać, by dowiedziały się o tym osoby, które zgłosiły opinie poprzez publikowanie odpowiedzi na ogólnodostępnym portalu, na którym prowadzone były konsultacje;
- dobrze przygotowane odpowiedzi stają się wkładem w debatę publiczną – można się do nich odwoływać w dalszych dyskusjach.

### *Koordinacja*

Konsultacje powinny mieć gospodarza odpowiedzialnego za konsultacje tak politycznie, jak organizacyjnie, czyli:

- zaczynając konsultacje trzeba więc wskazać ich gospodarza (osobę zapraszającą do konsultacji). Powinien to być ktoś, kto pełni istotne funkcje decyzyjne (minister, sekretarz stanu, dyrektor departamentu, ew. naczelnik), w zależności od zasięgu i przedmiotu konsultacji;
- gospodarz konsultacji powinien angażować w proces konsultacji podległą mu administrację;
- gospodarz może wyznaczyć koordynatora procesu konsultacji. Należy o tym poinformować uczestników konsultacji.

### *Przewidywalność*

Konsultacje powinny być prowadzone od początku procesu legislacyjnego. Powinny być prowadzone w zaplanowany sposób i w oparciu o czytelne reguły, czyli:

- nie można nazywać konsultacjami procesu akceptowania podjętych już decyzji;
- nie można nazwać konsultacjami publicznymi zbierania opinii w czasie krótszym niż 7 dni;
- konsultacji nie rozpoczyna się dopiero w momencie konfliktu. Dobrze przeprowadzone konsultacje mogą potencjalnemu konfliktowi zapobiec;
- co do zasady proces konsultacji jest poprawny, jeśli: zostaje uruchomiony na możliwie wstępnym etapie tworzenia polityk publicznych i ich założeń, im wcześniej konsultacje się zaczynają, tym większy przynoszą pożytek; w harmonogramie konsultacji przewidziany jest czas na analizę opinii i przygotowanie odpowiedzi.

### *Poszanowanie dobra ogólnego i interesu publicznego*

Organizator konsultacji przygotowując ostateczną wersję rozwiązania kieruje się interesem publicznym, a nie tylko poszczególnych grup, czyli:

- celem konsultacji jest wzajemne wysłuchanie racji;
- ktoś, kto zgłosił pogląd nieuwzględniony w ostatecznym stanowisku organizatora konsultacji, ma prawo dowiedzieć się, jakie stały za tym przesłanki;



- podejmując decyzję organizator konsultacji kieruje się nie siłą nacisku, ale interesem publicznym i dobrem ogólnym. Bierze pod uwagę racje zgłaszane w trakcie konsultacji, a także to, przez kogo są wyrażane. Przeważać powinna jednak troska o szeroko rozumiany interes publiczny, w tym interes tych, którzy nie brali udziału w konsultacjach.

Ad 2.

Merytoryczna współpraca Ministra z sektorem pozarządowych odbywa się również poprzez kontakty z ciałami opiniotwórczo-doradczymi, w których zasiadają m.in. przedstawiciele trzeciego sektora. Są to:

### **Spoleczna Rada Sportu**

Jest organem opiniodawczo-doradczym Ministra, powołanym na podstawie zarządzenia nr 1 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 12 stycznia 2016 r. w sprawie powołania i trybu działania Społecznej Rady Sportu (Dz. Urz. MSiT. poz. 1 oraz poz. 21). Rada może liczyć od 25 do 30 członków, a w jej skład Minister powołuje osoby reprezentujące środowiska związane z kulturą fizyczną, posiadające nieposzlakowaną opinię. Aktualnie w skład Rady powołanych jest 27 osób, a wśród nich znajdują się m.in. byli sportowcy, trenerzy, menedżerowie, lekarze, prawnicy oraz samorządowcy. Do zadań Rady należy wydawanie opinii w sprawach przedłożonych przez Ministra, dotyczących kultury fizycznej, a w szczególności strategii rozwoju poszczególnych dziedzin sportu w ramach zadań ustawowych Ministra, programów rozwoju bazy sportowej, programów szkolenia osób. Rada obraduje na podstawie przyjętego terminarza i rocznego planu pracy, a jej posiedzenia odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał.

### **Rada Sportu Osób Niepełnosprawnych**

Jest organem opiniodawczo-doradczym Ministra, powołanym na podstawie zarządzenia nr 13 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie powołania i trybu działania Rady Sportu Osób Niepełnosprawnych<sup>8</sup>. Aktualnie Rada składa się z 15 członków, a w jej skład wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych, Sejmu i Senatu RP, zawodnicy

---

<sup>8</sup> Ostatnia nowelizacja zarządzenia została opublikowana w Dz. Urz. MSiT. z 2016 r. poz. 12.

oraz przedstawiciele środowisk naukowych. Posiedzenia Rady zwoływane są w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał.

Do jej zadań należy opracowywanie propozycji kierunków rozwoju sportu osób niepełnosprawnych, inicjowanie działań, wspieranie i promowanie nowych propozycji zadań w sporcie osób niepełnosprawnych, przekazywanie kierownictwu Ministerstwa własnych opracowań i opinii oraz wniosków w sprawach związanych ze sportem osób niepełnosprawnych.

Ad 3.

Jedną z form pozafinansowej współpracy z organizacjami pozarządowymi jest przyznawanie honorowych patronatów. Zasady ich przyznawania oraz uzyskiwania zgody na udział w Komitecie Honorowym określają przepisy Regulaminu obejmowania patronatem honorowym oraz uczestnictwa w Komitecie Honorowym Ministra Sportu i Turystyki, Sekretarza Stanu i Podsekretarza Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki (na stronie: <http://www.msit.gov.pl/patronaty>).

Do wystąpienia o patronat honorowy lub komitet niezbędne jest złożenie przez organizatora wniosku, którego wzór stanowi załącznik do regulaminu. Organizator wydarzenia może wnioskować o patronat/komitet honorowy: Ministra, Sekretarza lub Podsekretarza Stanu.

Objęcie patronatem honorowym lub uczestnictwo w Komitecie Honorowym może być przyznawane w szczególności:

- zawodom międzynarodowym rangi mistrzostw Świata lub Europy,
- zawodom z cyklu Pucharu Świata lub Pucharu Europy,
- zawodom krajowym rangi Mistrzostw Polski i Pucharu Polski, organizowanym przez polskie związki sportowe,
- imprezom oraz przedsięwzięciom promującym aktywność fizyczną oraz powszechne uczestnictwo w sporcie,
- przedsięwzięciom, których celem jest rozwój turystyki w Polsce oraz służącym promocji turystycznej Polski,
- wydarzeniom międzynarodowym o charakterze sportowym lub turystycznym przyczyniającym się do promocji Polski na arenie międzynarodowej,

- pozostałym imprezom sportowym, sportowo-rekreacyjnym, turystycznym oraz innym przedsięwzięciom, służącym rozwojowi sportu i turystyki.

Każdy może wnioskować o patronat honorowy, bądź udział Ministra w Komitecie Honorowym wydarzenia. Nie wprowadzono w tym zakresie żadnych ograniczeń. Do najczęściej występujących w tych sprawach wnioskodawców należą: polskie związki sportowe, stowarzyszenia, organizacje, kluby sportowe, firmy, a także osoby prywatne.

Ad 4.

Obok wymienionych i opisanych powyżej przykładów, Minister współpracuje z organizacjami pozarządowymi na zasadach pozafinansowych również poprzez:

- wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności tak przez organy administracji publicznej jak i przez organizacje. Podstawą tej formy współpracy jest stworzenie trwałych i efektywnych kanałów komunikacji pomiędzy Ministerstwem, a organizacjami pozarządowymi. Możliwe wówczas jest obustronne informowanie o kierunkach działalności przez współpracujące podmioty;
- organizację wspólnych konferencji i seminariów;
- udział przedstawicieli Ministerstwa w wydarzeniach organizowanych przez organizacje pozarządowe oraz ich wsparcie merytoryczne.
- W przypadku takich przedsięwzięć, możliwy jest udział przedstawicieli Ministerstwa jako ekspertów w danej dziedzinie, a także udzielenie wsparcia merytorycznego przy organizacji takiego wydarzenia;
- wolontariat w administracji publicznej,
- respektowanie w toku prowadzonych w Ministerstwie postępowań art. 31 kpa (szczególnie § 4, zgodnie z którym organ administracji publicznej, wszczynając postępowanie w sprawie dotyczącej innej osoby, zawiadamia o tym organizację społeczną, jeżeli uzna, że może ona być zainteresowana udziałem w tym postępowaniu ze względu na swoje cele statutowe, i gdy przemawia za tym interes społeczny.). Przepis art. 31 kpa ponadto obrazuje wagę jaką ustawodawca przywiązuje do zapewnienia współpracy organizacji pozarządowych z organami administracji publicznej ram także ustawowych (w pełni sformalizowanych).

**Współpraca finansowa**, która musi uwzględniać specyfikę zadań Ministra i szczególną rolę polskich związków sportowych w systemie sportu.

Współpraca finansowa Ministra z organizacjami pozarządowymi opiera się na trzech filarach (formach zlecenia zadań publicznych), do których należą:

- zlecenie realizacji zadań publicznych i przekazywanie dotacji na ten cel z budżetu państwa na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, czyli powierzanie lub wspieranie wykonywania zadania publicznego wraz z udzieleniem dotacji na sfinansowanie (lub dofinansowanie) jego realizacji w drodze otwartych konkursów ofert;
- zlecenie realizacji zadań publicznych ze środków funduszy celowych: Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (FRKF), na podstawie rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie przekazywania środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej (Dz. U. poz. 2252) oraz z Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów (FZSdU), na podstawie rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie przekazywania środków z Funduszu Zajęć Sportowych dla Uczniów (Dz.U. poz. 2222),
- zlecenie realizacji zadań publicznych i przekazywanie na ten cel dotacji z budżetu państwa na zasadach określonych w art. 29 ust. 7 ustawy o sporcie.

W przypadku zadań realizowanych w zakresie turystyki konkurs ofert ogłaszany jest w ostatnim kwartale roku poprzedzającym realizację zadań. Termin realizacji zadań obejmuje rok budżetowy. Na podstawie zawartej umowy udzielana jest dotacja celowa na dofinansowanie zadania publicznego, która podlega rozliczeniu po zakończeniu jego realizacji. Corocznie Minister powołuje w drodze zarządzenia komisję konkursową do oceny ofert w ramach dofinansowania zadań publicznych w danym roku. W skład komisji wchodzi pracownicy Departamentu Turystyki, przedstawiciele Polskiej Organizacji Turystycznej (1) oraz organizacji pozarządowych (1). Powołana komisja dokonuje oceny formalnej i merytorycznej złożonych ofert zgodnie z kryteriami zawartymi w ogłoszeniu o konkursie. Z prac komisji zostaje sporządzony protokół zbiorczy zawierających wykaz podmiotów ocenionych pozytywnie, rekomendowanych do realizacji zadań, umieszczonych na liście rezerwowej oraz odrzuconych z przyczyn formalnych, który zostaje przekazany do zatwierdzenia członkowi kierownictwa Ministerstwa Sportu i Turystyki. Następnie wyniki konkursu publikowane są na stronie internetowej Ministerstwa Sportu i Turystyki i w BIP.

Podobną procedurę stosuje się w przypadku zlecenia zadań w obszarze promocji sportu i aktywności fizycznej w wybranych grupach społecznych (osoby starsze, rodzina, obszary wiejskie, środowisko akademickie, Polonia) oraz niewyczynowego sportu osób niepełnosprawnych (w ramach Programu „Upowszechnianie sportu osób niepełnosprawnych”), a także w programach sportu dla wszystkich, finansowanych ze środków FRKF i FZSdU. Rozporządzenie FZSdU pozwala wyłącznie na dofinansowanie zajęć sportowych dla uczniów, prowadzonych przez kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia, inne organizacje pozarządowe, które w ramach swojej statutowej działalności realizują zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży oraz przez jednostki samorządu terytorialnego. Konkursy i nabory ogłaszane są decyzją Ministra. Tryb działania komisji konkursowych oraz ich skład ogłaszane są zarządzeniem Ministra. Liczba członków komisji wynosi ok. 15-25. W skład komisji wchodzi pracownicy Departamentu Sportu dla Wszystkich oraz przedstawiciel Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Rozstrzygnięcia konkursu ostatecznie zatwierdza Minister, a wyniki publikowane są na stronie Ministerstwa oraz BIP.

Z kolei dofinansowanie zadań z budżetu państwa, na podstawie art. 29 ust. 7 ustawy o sporcie nie ma charakteru konkursowego. Przepisy ustawy dokładnie określają rodzaje zadań oraz podmioty uprawnione do powoływania i szkolenia kadr narodowych, a tym samym adresatów programów dofinansowanych z budżetu państwa.

Dofinansowanie z budżetu państwa ww. zadań związanych z przygotowaniem zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich oraz przygotowaniem i udziałem w mistrzostwach świata i Europy, a także dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zadań związanych z obszarem wspierania szkolenia sportowego i współzawodnictwa młodzieży związanych ze szkoleniem zawodników w młodzieżowych kategoriach wiekowych oraz ze współzawodnictwem młodzieży poprzez udział w zawodach międzynarodowych w sportach olimpijskich, odbywa się w trybie naboru ofert/wniosek. Minister ogłasza na stronie internetowej Ministerstwa oraz w BIP Ministerstwa wysokość dofinansowania dla poszczególnych sportów, zgodnie z algorytmem podziału środków. Polskie związki sportowe mogą składać oferty wraz z załącznikami, które to zostają ocenione pod względem formalnym i merytorycznym przez Departament Sportu Wyczynowego. Sporządzany jest protokół zbiorczy, zawierający wykaz ofert zaopiniowanych pozytywnie, negatywnie bądź odrzuconych. Protokół zbiorczy jest zatwierdzany przez Podsekretarza Stanu lub Ministra. Wyniki publikowane są na stronie Ministerstwa oraz w BIP.

Podobnie dofinansowanie z budżetu państwa oraz Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zadań związanych ze sportem osób niepełnosprawnych również odbywa się w trybie naboru ofert/wniosków. Złożone przez podmioty oferty i wnioski podlegają ocenie Departamentu Sportu Wyczynowego. Ocena oferty/wniosku przekazana zostaje powołanej przez Ministra komisji, która przedkłada rekomendację odnośnie proponowanej wysokości dofinansowania. W skład komisji wchodzi kierownictwo Departamentu oraz jego pracownicy. Sporządzany jest protokół zbiorczy, zatwierdzany przez Podsekretarza Stanu lub Ministra. Wyniki publikowane są na stronie Ministerstwa oraz w BIP.

W ramach posiadanych środków Minister może udzielić dodatkowego dofinansowania w ww. programach. Podmioty składają swoje oferty i wnioski, wskazujące zapotrzebowanie na dodatkowe dofinansowanie w ramach zawartych już umów. Powoływana jest komisja, w skład której wchodzi kierownictwo Departamentu Sportu Wyczynowego wraz z pracownikami. Komisja rozpatruje zasadność wystąpień o dodatkowe środki oraz przedkłada rekomendację odnośnie do proponowanej wysokości dofinansowania. Podsekretarz Stanu lub Minister rozstrzyga o wysokości udzielonego dofinansowania oraz zatwierdza protokół zbiorczy. Wyniki publikowane są na stronie Ministerstwa oraz w BIP.

Dofinansowanie programów z budżetu państwa z zakresu: wspierania sportów nieolimpijskich oraz wspierania promocji sportu poprzez dofinansowanie organizacji imprez mistrzowskich w Polsce odbywa się w trybie konkursowym. Podmioty składają oferty, które podlegają ocenie komisji (osobnej na każdy program), powołanej przez Ministra. W skład komisji wchodzi kierownictwo Departamentu Sportu Wyczynowego wraz z pracownikami oraz jednym przedstawicielem Polskiego Komitetu Olimpijskiego. Komisje przedstawiają do akceptacji Ministra ocenę ofert oraz propozycje wysokości dofinansowań. Podsekretarz Stanu lub Minister rozstrzyga o wysokości udzielonego dofinansowania oraz zatwierdza protokół zbiorczy. Wyniki publikowane są na stronie Ministerstwa oraz w BIP.

Również ogłaszane przez Ministra programy dotyczące rozwoju infrastruktury sportowej, mają charakter otwartych konkursów, a procedura udzielania dofinansowania jest jawna. Kryteria oceny składanych wniosków zamieszczane są w publikowanych programach, wobec czego dostęp do nich jest powszechny. Ogólnodostępne są również wyniki naboru wniosków, bowiem lista beneficjentów ministerialnego dofinansowania, publikowana jest na stronie internetowej Ministerstwa niezwłocznie po dokonaniu przedmiotowego rozstrzygnięcia. Możliwe jest także zawieranie umów wieloletnich. Organizacje pozarządowe biorą udział

w tych programach na takich samych zasadach jak pozostałe podmioty. Forma organizacyjna nie jest decydująca przy wyborze danej inwestycji do dofinansowania. Wpływ na to ma przede wszystkim zakres rzeczowy realizowanej inwestycji oraz wpisywanie się jej w określone przez Ministra priorytety. Opiniowaniem wniosków w ramach programów inwestycyjnych zajmują się specjalne powołane zespoły. Z posiedzeń zespołów sekretarze sporządzają protokoły zbiorcze, które trafiają do Ministra w celu zatwierdzenia rekomendowanych zadań inwestycyjnych wraz z kwotami dofinansowania. Warto zaznaczyć, że skala dofinansowania zadań infrastrukturalnych w przypadku organizacji pozarządowych nie przekracza 1% wszystkich środków przyznawanych na tego typu zadania.

## **Rola komórek organizacyjnych Ministerstwa Sportu i Turystyki w kontaktach z organizacjami pozarządowymi**

### **Biuro Ministra**

Jednostką organizacyjną Ministerstwa, która realizuje przede wszystkim pozafinansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi, jest Biuro Ministra (BM).

Jedną z kwestii, która pozostaje w gestii tej komórki organizacyjnej, jest koordynacja zadań związanych z przyznawaniem patronatu honorowego Ministra oraz wniosków o udział w Komitecie Honorowym. BM koordynuje także proces opiniowania i przyznawania odznaczeń Ministra oraz odznaczeń państwowych w zakresie obejmującym kulturę fizyczną.

BM zleca także realizację zadania publicznego - Programu Ministra Sportu i Turystyki KIBICE RAZEM dotyczący poprawy organizacji i bezpieczeństwa imprez sportowych w Polsce poprzez budowę struktur dialogu i współpracy ze środowiskiem kibiców na lata 2016 – 2018.

BM jest również koordynatorem procesu udostępniania informacji publicznej, w których ważnym interesariuszem składającym wnioski są organizacje pozarządowe. Osobną, szeroką kategorią zagadnień związanych z działalnością Biura Ministra jest organizowanie i koordynowanie działalności informacyjnej i promocyjnej. Także i w tym kontekście istotna może być bieżąca współpraca z organizacjami pozarządowymi.

## **Departament Sportu Wyczynowego**

Podstawowym zadaniem departamentu jest rozwój sportu wyczynowego, przede wszystkim poprzez tworzenie warunków do przygotowania reprezentacji Polski do igrzysk olimpijskich oraz mistrzostw świata i Europy w sportach objętych programem igrzysk olimpijskich, jak również tworzenie warunków do przygotowania reprezentacji Polski do mistrzostw świata i Europy w sportach nieobjętych programem igrzysk olimpijskich. Istotnym elementem jest także wspieranie szkolenia sportowego oraz współzawodnictwa młodzieży w sportach olimpijskich.

Ważnym zadaniem departamentu jest wspieranie sportu wyczynowego osób niepełnosprawnych, poprzez tworzenie warunków do przygotowania reprezentacji Polski do udziału w igrzyskach paraolimpijskich i igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata i Europy, również w sportach nieolimpijskich.

Departament w swoim zakresie zajmuje się także wspieraniem promocji sportu poprzez dofinansowanie organizacji imprez mistrzowskich w Polsce oraz rozwojem kariery dwutorowej sportowców.

Praca Departamentu w powyższych obszarach polega głównie na współpracy finansowej z polskimi związkami sportowymi, Polskim Komitetem Olimpijskim, Polskim Komitetem Paraolimpijskim, stowarzyszeniami o zasięgu ogólnokrajowym działającymi w zakresie sportu wyczynowego oraz sportu wyczynowego osób niepełnosprawnych, federacjami sportowymi w obszarze sportów nieolimpijskich, którym to zostają zlecone do realizacji zadania publiczne.

## **Departament Sportu dla Wszystkich**

Departament współpracuje finansowo z organizacjami pozarządowymi w zakresie: upowszechniania sportu w rodzinie oraz w różnych grupach społecznych, upowszechniania sportu w środowisku akademickim, upowszechniania sportu w środowisku wiejskim, wspierania organizowanych w Polsce sportowych przedsięwzięć realizowanych w ramach rządowego programu „współpraca z Polonią i Polakami za granicą”, wspierania programów aktywności fizycznej osób starszych.



## **Departament Turystyki**

Departament współpracuje z organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju turystyki w następujących obszarach: konsultowanie dokumentów wypracowywanych w obszarze turystyki, m.in.: projekty dokumentów strategicznych, projekty aktów prawnych oraz innych dokumentów rządowych mających wpływ na turystykę, wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działań, tworzenie wspólnych zespołów doradczych złożonych z przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli organów administracji rządowej, dofinansowanie zadań publicznych z zakresu turystyki na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz aktów wykonawczych, opiniowanie wniosków o nadanie odznaki honorowej „Za Zasługi dla Turystyki” i wniosków o odznaczenia państwowe w zakresie turystyki.

## **Departament Infrastruktury Sportowej**

Działania departamentu zmierzające do nawiązania współpracy z organizacjami pozarządowymi, sprowadzają się w głównej mierze do udzielenia dofinansowania zainteresowanym beneficjentom, którzy spełnili określone wymagania w sposób najpełniejszy – konkurując w tym zakresie z pozostałymi wnioskodawcami. W tym celu departament informuje przedstawicieli organizacji pozarządowych o planowanych programach oraz szczegółowym trybie udzielania wsparcia finansowego ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. Po zawarciu umowy o dofinansowanie, co następuje w przypadku pozytywnej oceny wniosku, departament nadzoruje realizację zapisów umowy, ale także aktywnie współpracuje z organizacjami na każdym etapie realizacji zadania inwestycyjnego.

## **Departament Ekonomiczno-Finansowy**

Podstawowym zadaniem departamentu jest zapewnienie obsługi finansowo-księgowej umów zawieranych z podmiotami działającymi w obszarze sportu i turystyki. Departament przede wszystkim wypłaca dotacje ze środków budżetu państwa oraz państwowych funduszy celowych, ewidencjonuje rozliczenia przekazanych środków, prowadzi rejestry umów, a także uczestniczy w postępowaniach dotyczących dochodzenia należności oraz służy wsparciem organizacjom pozarządowym w kwestiach finansowych dotyczących realizowanych umów.

## **Departament Kontroli i Nadzoru**

Podstawowym zadaniem departamentu jest prowadzenie kontroli planowych i doraźnych, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ta komórka organizacyjna sprawuje także nadzór nad

fundacjami działającymi w dziedzinie kultury fizycznej i turystyki, a także nad polskimi związkami sportowymi. Dodatkowo w departamencie przyjmuje i rozpatruje się skargi, wnioski i petycje.

## **Priorytetowe zadania**

1. Zweryfikowanie zasad współpracy finansowej (m.in. w zakresie publikowania informacji o konkursach, zakresu załączników składanych w konkursach, kryteriów oceny ofert oraz dopuszczalności stosowania umów wieloletnich) i zasad współpracy pozafinansowej.
2. Wypracowanie narzędzi komunikacji i powiadamiania w oparciu o sieć internetową, w tym udostępnienie dedykowanego adresu e-mail służącego do przesyłania uwag w trakcie konsultacji publicznych lub specjalnej zakładki w BIP Ministerstwa z informacją o prowadzonych konsultacjach publicznych i formularzem zgłaszania uwag..
3. Wypracowanie rozwiązań w zakresie wymiany informacji pomiędzy Ministerstwem a organizacjami pozarządowymi, np. o dobrych praktykach działań w obszarach właściwych dla Ministerstwa
4. Wypracowanie działań w zakresie promocji wydarzeń współorganizowanych przez organizacje pozarządowe i Ministerstwo, np. w formule kalendarza wydarzeń.
5. Wypracowanie zasad powoływania oraz zakresu i zasad funkcjonowania Rady ds. Turystyki przy Ministrze.
6. Stworzenie bazy organizacji pozarządowych - uczestników konsultacji publicznych i mechanizmu aktualizacji bazy.
7. Organizowanie przez organizacje pozarządowe konferencji, warsztatów, spotkań roboczych, szkoleń lub study-tourów z udziałem przedstawicieli Ministerstwa.

## **Projekty kluczowe dla współpracy z organizacjami pozarządowymi**

### **Program „Klub”**

Głównym celem programu jest wsparcie lokalnych środowisk sportowych, których filarem funkcjonowania jest klub sportowy, definiowany jako centrum aktywności fizycznej oraz miejsce identyfikacji i kształcenia talentów sportowych. Przedmiotem dofinansowania są

podstawowe elementy wpływające na efektywne funkcjonowanie klubu sportowego – wynagrodzenie szkoleniowców prowadzących zajęcia sportowe, organizacja obozów sportowych lub zakup sprzętu sportowego. Program „Klub” wspierając kluby sportowe – podmioty funkcjonujące na poziomie lokalnym, najbliższym obywatelowi – przyczynia się do budowy kapitału społecznego, tworząc propozycje aktywnego spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży.

### **Program modernizacji infrastruktury sportowej**

Program jest wiodącym - kluczowym dla współpracy z organizacjami pozarządowymi (udzielanie dotacji na realizację inwestycji sportowych). Celem programu jest poprawa warunków uprawiania sportu wraz z przeciwdziałaniem procesom utraty wartości użytkowej obiektów sportowych znajdujących się w niedostatecznym stanie technicznym, służących przede wszystkim uprawianiu sportów olimpijskich, jak również obiektów umożliwiających szerokie upowszechnianie sportu. Program zakłada wsparcie finansowe modernizacji infrastruktury sportowej służącej klubom sportowym, polegającej na przebudowie lub remoncie istniejących obiektów sportowych.

### **Program dofinansowania ze środków budżetu państwa zadań związanych z przygotowaniem zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich oraz przygotowaniem i udziałem w mistrzostwach świata i Europy w sportach olimpijskich**

Celem programu jest stworzenie optymalnych warunków szkolenia zawodnikom kadry narodowej, posiadającym szansę na osiągnięcie wysokich wyników sportowych, w tym uzyskanie kwalifikacji olimpijskiej oraz zdobycie medali, a także zabezpieczenie zawodnikom kadry narodowej niezbędnego sprzętu sportowego i specjalistycznego. Celem zadań zawartych w programie jest awans Polski w rankingach medalowych. Jest to program realizowany z kluczowym partnerem pozarządowym Ministra – polskimi związkami sportowymi.

### **Program dofinansowania ze środków budżetu państwa zadań związanych z przygotowaniem zawodników kadry narodowej do udziału w igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata i Europy**

Program ma na celu stworzenie zawodnikom kadry narodowej w sportach osób niepełnosprawnych optymalnych warunków przygotowań do udziału w letnich i zimowych

igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata i Europy oraz zaopatrzenie zawodników w niezbędny sprzęt sportowy i specjalistyczny.

## **Kryteria realizacji programu**

Realizacja Programu będzie opierać się na następujących kryteriach (w perspektywie rocznej):

1. Liczba spotkań przedstawicieli wszystkich ciał opiniotwórczo-doradczych, w których reprezentowane są organizacje pozarządowe;
2. Liczba wspartych inicjatyw, w tym otwarte konkursy ofert na realizację zadania publicznego;
3. Liczba przeprowadzonych warsztatów/seminariów/konferencji organizowanych przez Ministerstwo, w których uczestniczyli przedstawiciele organizacji pozarządowych;
4. Liczba patronatów honorowych przyznanych przez Ministra organizacjom pozarządowym i innym podmiotom prowadzącym działalność pożytku publicznego;
5. Prowadzenie/bieżąca aktualizacja w BIP zakładki Konsultacje, na której znajdować się będą informacje o prowadzonych konsultacjach;
6. Odsetek procesów konsultacji, przeprowadzony zgodnie z zasadami konsultacji, w których udział wzięły organizacje pozarządowe w stosunku do wszystkich konsultacji w Ministerstwie;
7. Poziom satysfakcji pracowników Ministerstwa ze współpracy z organizacjami pozarządowymi (na podstawie ankiety).

Aby zapewnić jak najbardziej elastyczną i przejrzystą formułę oceny, która umożliwia uwzględnianie bieżących zmian oraz wyciąganie wniosków i tworzenie rekomendacji, odzwierciedlających stan faktyczny, zrezygnowano z sformułowania tradycyjnych wskaźników na rzecz kryteriów, które będą podlegały opisowej analizie.

## **Okres realizacji programu**

Program realizowany będzie w latach 2017-2020.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie wskazuje, że organy administracji rządowej mogą przyjmować programy współpracy na okres od roku do pięciu lat. Podjęta została decyzja, że przyjęty przez Ministra program powinien obejmować okres czterech lat,

tj. od 1 stycznia 2017 do 31 grudnia 2020 roku. Przyjęty zakres czasowy pozwoli na synchronizację realizacji programu z dwoma dokumentami strategicznymi Ministra: PRS 2020 i PRT 2020, których horyzont czasowy również został określony na rok 2020.

## **Wysokość środków planowanych na realizację programu**

Realizacja Programu nie będzie wiązała się z poniesieniem przez Ministerstwo dodatkowych kosztów, wykraczających poza założenia planu rzeczowo-finansowego. Działania na rzecz realizacji Programu będą podejmowane w ramach zadań własnych komórek organizacyjnych i środków na nie przewidzianych.

Skalę środków finansowych przeznaczanych rocznie na zadania w zakresie współpracy finansowej z organizacjami pozarządowymi wskazano w diagnozie niniejszego programu.

## **Sposób monitorowania i realizacji programu**

Ocena realizacji Programu odbędzie się między innymi w oparciu o opracowane w Ministerstwie Sportu i Turystyki informacje i sprawozdania: sprawozdania z realizacji zadań publicznych zleczonych przez Ministra, wykaz udzielonych patronatów honorowych oraz komitetów honorowych, sprawozdania z posiedzeń organów opiniotwórczo-doradczych Ministra, raporty z konsultacji.

Zespół dokona oceny realizacji programu współpracy po zakończeniu każdego roku obowiązywania programu. Do 30 kwietnia 2018 roku przygotowuje raport z realizacji programu w roku 2017. Podczas prac nad tworzeniem raportu będzie korzystał z dostępnych form i metod konsultowania oceny z organizacjami pozarządowymi.

Raport z realizacji programu współpracy zostanie opublikowany na stronie BIP Ministerstwa.

## **Informacja o sposobie i przebiegu konsultacji**

Za przygotowanie projektu Programu współpracy na lata 2017-2020 Ministra z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie odpowiedzialny jest zespół, powołany zarządzeniem Ministra

Sportu i Turystyki nr 18 z dnia 19 września 2016 r. [do uzupełnienia po zakończeniu konsultacji publicznych]